

В. А. КУНАХ

ПІСЛЯСЛОВО ДО X З'ЇЗДУ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЕНЕТИКІВ І СЕЛЕКЦІОНЕРІВ ІМ. М. І. ВАВИЛОВА

Інститут молекулярної біології і генетики НАН України
вул. Академіка Заболотного, 150, Київ, 03143, Україна
e-mail: kunakh@imbg.org.ua

Навесні цього року виповнилося 50 років від часу заснування Всеукраїнської громадської організації «Українське товариство генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова» (УТГіС). (Історію Товариства коротко викладено в статті /1/). Саме цій даті і було присвячено ювілейний, X з'їзд УТГіС, що відбувся 2–6 жовтня 2017 р. в м. Умань на базі Національного дендропарку «Софіївка» НАН України та Уманського національного університету садівництва.

Для участі у науковому святі, яким став X з'їзд УТГіС для біологів України, прибуло 90 делегатів з'їзду, зареєструвалося також 76 інших учасників і гостей — генетиків, селекціонерів, біотехнологів, як відомих «маститих» учених, так і наукової молоді — аспірантів та студентів. Участь у роботі з'їзду взяли представники не лише різних наукових та навчальних центрів з України, а й відомі вчені з Азербайджану, Білорусі, Латвії, Литви, Польщі. На відкритті з'їзду присутніх, разом з представниками громадськості, було близько 250 осіб.

Не зупиняючись детально на перебігу подій (інформація-хроніка про з'їзд викладена в статті /2/), зупинюсь лише на тих моментах, які мені здаються особливими, властивими саме цьому ювілейному з'їздові.

Вперше у роботі з'їзду УТГіС взяли участь делегати-іноземці, які виступили в обговоренні звітної доповіді президента УТГіС про роботу Товариства за 2012–2017 рр. З цікавими пропозиціями щодо поліпшення роботи Товариства, зміцнення міжнародних наукових зв'язків, ширшого залучення до роботи у Товаристві наукової і студентської молоді виступили, зокрема, такі іноземці — члени УТГіС, обрані делегатами з'їзду, як академік Латвійської академії наук, президент Латвійського товариства генетиків і селекціонерів Ісаак Рашаль (prof. **Isaak Rashal**, Riga, Latvia); директор Інституту генетики і цитології НАН Білорусі **В. А. Лемеш** (м. Мінськ, Білорусь); завідувач кафедри, доктор біології, професор Роберт Хастерок (prof. **Robert Hasterok**, University of Silesia in Katowice, Польща); доктор біол. наук, завідувач лабораторії Інституту генетики і цитології НАН Білорусі **С. Є. Дромашко** (м. Мінськ, Білорусь).

В обговоренні звітної доповіді взяли участь також доктор біол. наук, професор, декан хіміко-біологічного факультету, завідувач лабораторії екології та біотехнології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, голова Тернопільського обласного відділення УТГіС **Н. М. Дробик**; доктор с.-г. наук, професор, головний науковий співробітник відділу селекції і насінництва конопель дослідної станції луб'яних культур Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН, голова Сумського обласного відділення УТГіС **В. Г. Вировець** (м. Глухів); канд. с.-г. наук, професор, завідувач відділу фізіології, генетики, селекції та біотехнології Національного дендропарку «Софіївка» НАН України, голова Черкаського обласного відділення УТГіС **А. І. Опалко** (м. Умань); доктор біол. наук, професор, академік НАН України, директор Інституту харчової біотехнології та геноміки НАН України **Я. Б. Блюм** (м. Київ); доктор біол. наук, професор, чл.-кор. НАН України **С. С. Малюта** (м. Київ); доктор біол. наук,

доцент кафедри загальної та молекулярної генетики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, голова Київського міського відділення УТГіС **І. А. Козерецька**; доктор с.-г. наук, професор Харківської державної зооветеринарної академії **А. М. Хохлов**; доктор біол. наук, професор, член-кор. НАН України, завідувач відділом Інституту молекулярної біології і генетики НАН України **О. І. Корнелюк** (м. Київ). Усі виступаючі відмітили, що Товариство до свого 50-річного ювілею прийшло з чималими здобутками. Особливо важливим тут є те, що регулярно виходять у світ друкований орган Товариства науковий журнал «Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів» та збірник наукових праць «Фактори експериментальної еволюції організмів». Обидва видання у звітному періоді було перерестровано, співзасновником видань тепер є й Інститут молекулярної біології і генетики НАН України, обидва видання визнані Міністерством освіти фаховими у галузі біологічних наук. Ведеться робота з ширшого залучення цих видань до міжнародних баз наукометричних даних. Президією Товариства та його регіональними відділеннями регулярно організуються та проводяться наукові та науково-практичні конференції, найвідомішою з яких є щорічна Міжнародна наукова конференція «Фактори експериментальної еволюції організмів», участь у якій беруть науковці з багатьох країн. Важливим здобутком є і те, що серед членів Товариства тепер є й іноземці — вчені з Азербайджану, Білорусі, Канади, Латвії, Литви, Польщі, Росії, США.

За звітний період Товариство понесло і чималі втрати. Число активних членів зменшилося за останні 5 років з 1410 до близько 800 осіб, перестали функціонувати Донецьке, Кримське, Луганське відділення, майже припинили свою діяльність Асканійське, Закарпатське, Запорізьке, Івано-Франківське, Херсонське, Хмельницьке відділення УТГіС. Меншу частку серед членів Товариства почали складати студенти та молоді вчені. Проте значно зросла частка спеціалістів вищої кваліфікації — докторів наук, професорів, членів державних Академій наук (НАНУ, НААН, НАМН), тепер вони становлять серед членів Товариства понад 15 %. Значне зменшення чисельності членів викликало велику стурбованість делегатів з'їзду, які у своїх виступах запропонували низку заходів, спрямованих на активізацію роботи

Товариства, на ширше залучення нових членів, особливо молоді, перш за все студентів, аспірантів, докторантів.

Важливим моментом роботи з'їзду було обговорення і затвердження нової редакції Статуту Всеукраїнської громадської організації «Українське товариство генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова», що відповідає вимогам сучасного законодавства України щодо діяльності громадських організацій. Нову редакцію Статуту було затверджено.

У цілому роботу Товариства за звітний період визнано задовільною. Після обговорення обрано новий склад Ради УТГіС у складі 41 особи та Ревізійної комісії у складі 5 осіб. Рада Товариства на своєму першому засіданні 3 жовтня 2017 р. обрала президентом Товариства В. А. Кунаха, віце-президентами Я. Б. Блюма, Н. М. Дробик, С. І. Ковтун, ученим секретарем — А. В. Голубенко. Усього до складу Президії УТГіС обрано 15 осіб. З новообраним складом керівних органів УТГіС можливо ознайомитися на сайті Товариства www.utgis.org.ua, перебіг подій на з'їзду і протокол з'їзду наведено у цьому числі журналу далі (див. /2/).

Наукова частина X з'їзду УТГіС була представлена асоційованою зі з'їздом XII Міжнародною науковою конференцією «Фактори експериментальної еволюції організмів». Матеріали, подані на конференцію, опубліковано у чергових двох томах збірника наукових праць «Фактори експериментальної еволюції», т. 20 і т. 21, що містять 144 статті та 16 вибраних тез пленарних доповідей (див. /3, 4/).

У цілому з'їзд пройшов на високому рівні, обговорення наукових доповідей на асоційованій зі з'їздом XII Міжнародній науковій конференції було активним і принциповим, на зустрічах в кулуарах з'їзду обстановка була святковою і, можна сказати, піднесеною. Слід особливо підкреслити, що на конференції було заслухано і обговорено 30 пленарних доповідей, вечірню лекцію, 37 доповідей на засіданнях секцій, а також 21 стендову доповідь з усіх сучасних напрямів генетики, селекції і біотехнології. Крайці із доповідей було відмічено дипломами оргкомітету.

На мою думку, наше свято, свято генетиків, і селекціонерів України вдалося! З чим я й вітаю членів Товариства, усіх учасників з'їзду і читачів нашого журналу.

Перелік літератури

1. Кунах В. А. Хронологія Українського товариства генетиків і селекціонерів у з'їздах. До 50-річчя від часу заснування // Вісн. Укр. тов-ва генетиків і селекціонерів. — 2017. — Т. 15, № 1. — С. 78–96.
2. Голубенко А. В., Дробик Н. М., Пороннік О. О., Кунах В. А. X з'їзд Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова // Вісн. Укр. тов-ва генетиків і селекціонерів. — 2017. — Т. 15., № 2 — С. 239–245.
3. *Фактори експериментальної еволюції організмів*: зб наук. пр./ Національна академія наук України, Інститут молекулярної біології і генетики,

- Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова; редкол.: В. А. Кунах (голов. ред. та ін.). — К.: Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова, 2017. — Т. 20. — 378 с. — ISSN 2425-3826 (Online), — ISSN 2219-3782 (Print).
4. *Фактори експериментальної еволюції організмів*: зб наук. пр. / Національна академія наук України, Інститут молекулярної біології і генетики, Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова; редкол.: В. А. Кунах (голов. ред. та ін.). — К.: Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова, 2017. — Т. 21. — 368 с. — ISSN 2425-3826 (Online), — ISSN 2219-3782 (Print).